

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav pro dějiny umění

Posudek bakalářské práce

Marie Michalcová

**Kostel sv. Klimenta ve Staré Boleslavi v kontextu soudobé
románské tvorby.**

Praha 2012

Poměrně obsáhlá, pečlivě zpracovaná studie se týká jednoho z románských sakrálních objektů ve Staré Boleslavi. Rozvržení práce odpovídá potřebám podrobnějšího vhledu do složité problematiky místa i stavby samotné. Počáteční kapitola zachycuje přehled nejstarších pramenů, dále se věnuje literatuře z 19. a 20. století, poslední část uvádí novodobé výzkumy.

Následující řádky jsou správně věnovány širším urbanistickým vazbám, pojednána je situace daná existencí několika sakrálních staveb, jen částečně je zmíněna i další zvažovaná zástavba bývalého hradiště a zejména jeho rozčlenění do ploch s různým významem a využitím.

Hlavní část je věnována podrobnému popisu stavby a částečně i jejímu vybavení. Popis je věcný, logicky řazený, všímající si všech podstatných znaků i jejich vztahů.

Určité problémy přináší další kapitola představující jinak velice instruktivní bodový přehled dějin kostela. Chybí zde první část, kde je třeba vyslovit, i když v hypotetické rovině, stávající představu (případně s variantami) o zkoumané stavbě. Problémem je i poznámkový aparát. Velká řada pečlivě shromážděných údajů nepochybně pochází z množství prací, které zde nejsou jasně uvedeny, respektive původ informací je uveden jen výběrově. To platí i pro další části práce.

Následující uměleckohistorické hodnocení dokládá rozporuplnost stávajících pohledů a teorií (viz naprosto nekompatibilní přístup ke stáří kleneb apod.). K této části je přiřazený archeologický exkurz.

V následujícím zhodnocení stavby se autorka kloní k tomu, že stávající objekt vznikl až po stavbě baziliky, nevysvětluje ale, proč jsou potom obě stavby v tak nelogickém vztahu a naopak kostel sv. Klimenta se nachází ve středu zástavby hradiště. Zajímavá je úvaha o průchodu kostelem, což ale vyplývá již ze zpracovaného SHP baziliky. Zmínka o možném dřevěném předchůdci stavby nebyla využita.

Zcela chybí část, o které hovoří titul práce zmiňující mimo stavbu samotnou i její dobový kontext. Jakékoli srovnání se stavbami vzniklými v dané době chybí. Nabízí se např. porovnání podoby apsidy, správně zdůrazňovaná síla zdiva apod.

Závěrečná část je věnována nástěnným malbám. Zde bych chtěl ocenit velice podrobný popis a z něj vyplývající rozbor, což je ale část zpracovávaná pod vedením kolegyně H. Hlaváčkové, která se k této části podrobněji vyjádří v rámci vlastního posudku.

Chtěl bych jen upozornit na uvedený otisk schodiště, který je z hlediska fungování objektu velice důležitý. U nás máme druhou lokalitu s tímto řešením v Rovné nedaleko sázavského kláštera (rovněž doloženo románskou výmalbou). Poznatky o kostele publikovala např. M. Hauserová. Situaci se obecněji zabýval u nás V. Mencl, v zahraničí zejména polští kolegové. Podstata teorií spočívá v samostatném oltáři na empoře versus možnosti sestupu do lodi k hl. oltáři v rámci sv. přijímání. Tento zajímavý prvek doplňující jinak tak sporé faktografické údaje nebyl dostatečně využit.

Oceňuji sledování osudů jak stavby samotné, tak výmalby až do současnosti.

Poměrně lakonický závěr již pouze zopakuje ve studii uvedené soudy.

Práce dokládá zájem autorky, její schopnost získat a zpracovat informace z řady různorodého materiálu. Kvalitně je zpracována část věnovaná malbě i popis stavby. Závěry jsou však velmi opatrné, významné nálezové situace i doposud vyslovených teorie jsou reflektovány jen částečně. Zcela chybí srovnání s dalšími objekty dané doby.

Pečlivou práci doporučuji s uvedenými připomínkami k obhajobě.

V Praze, srpen 2012

Ing. Petr Macek, Ph.D.